

Hij bestaat echt, de Halloween-opening!

Op 31 oktober werd op tal van plaatsen in de wereld Halloween gevierd. Ook schakers kennen Halloween. Niet naast, maar óp het bord. De Halloween-opening!

Hij bestaat echt. De Halloween-opening! Hoe hij aan zijn naam komt, is uw rubriekschrijver niet helemaal duidelijk. We zouden ons wel kunnen voorstellen dat het te maken heeft met de aard van het Halloweenfeest, dat een griezelfeest is. In de obscure Halloween-opening weet wit zijn tegenstander al meteen in de opening angst in te boezemen. De zwartspeler komt als het ware in een spookhuis terecht. Griezelen dus. Voor de neu-

trale toeschouwer is het eveneens een boeiend kijkspel. De opening wordt gekenmerkt door de zettenreeks 1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Pc3 Pf6. Dit is het veelvoorkomende vierpaardenspel. Welke stelling er dan op het bord staat, is te zien in DIAGRAM 1. Wit kan nu op allerlei manieren verdergaan, bijvoorbeeld met 4.a3, 4.d4, 4.Lc4 of 4.Lb5. Er is nu ook een spectaculaire zet mogelijk en dat is 4.Pxe5; dit is de kenmerkende zet voor de Halloween-opening. Nu begint het grie-

zelen. Heel veel wordt deze opening niet toegepast, want wit neemt een risico. Zijn paard wordt immers gewoon geslagen (4...Pxe5) en heel veel compensatie heeft hij daar niet voor. Hij zal enorme aanvalskunsten moeten tonen om dat paardoffer goed te maken. Wit gaat flink aanvallen, hij speelt eerst 5.d4. Het zwarte paard op e5 moet dan naar c6 of g6. Laten we eens uitgaan van 5...Pg6. Wit stoomt dan met zijn e-pion door, hij speelt 6.e5. Het aangevallen paard heeft nu geen andere keus dan terug de stal in te gaan, dus 6...Pg8. Zie DIAGRAM 2. Zwart heeft hier ontwikkelingsachterstand, terwijl wit zijn dame en de lopers naar voren kan gooien. In partijen waarin de spe-

Diagram 1

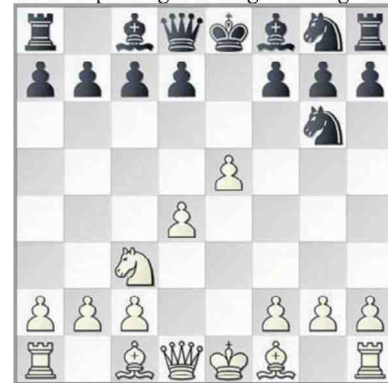

Diagram 2

Een speciale Halloween-wenskaart van topschaakster Alexandra Kosteniuk.

lers een normale bedenktijd hebben, met een gemiddelde van enkele minuten per zet, is deze opening voor wit niet aan te raden. Als zwart de tijd kan nemen om na te denken, zal hij de voorsprong van het stuk uiteindelijk wel kunnen verzilveren. Echter, in snelschaakpartijtjes is het wel grappig om deze 'Halloween' eens te proberen. Hoe minder bedenktijd zwart heeft, des te moeilijker zal het voor hem zijn om onder de hevige druk van de aanvallende tegenstander

de juiste zet te vinden. Overigens is deze opening ook onder andere namen bekend, zoals het Müller-Schulze Gambiet en het Leipzig Gambiet. Spelers in Leipzig zouden de opening al in de negentiende eeuw hebben gespeeld, vandaar. Müller en Schulze zijn geen schakers, maar vormen 'n soort Duits equivalent van *Smith and Jones* of *Tom, Dick and Harry*.

Inzendingen en reacties: Frank Clevers, e-mail f.clevers@mgl.nl

‘Moge Maastricht een echte schaakstad worden’

Fred Engelhard (70) uit Maastricht heeft afgelopen zaterdag de gouden KNSB bondsspeld ontvangen in verband met zijn meer dan 50 jaar bondslidmaatschap.

Engelhard is lid van de Maastrichtse vereniging MSV-VSM. In 1959, op z'n zestiende, werd hij lid van de toenmalige vereniging MSV. In die tijd was dat jong om lid te worden van een schaakvereniging (tegenwoordig beginnen de kinderen veel jonger met schaken). Fred Engelhard speelde als enige jeugdlid temidden van volwassenen. Het duurde niet lang eer hij de oudere mannen begon te verslaan. Hij was zeer talentvol. Hij stootte in rap tempo door naar de top van Limburg. In 1967 en 1968 werd hij provinciaal kampioen. Fred Engelhard had ook grote organisatorische kwaliteiten. Hij werd binnen zijn vereniging de drijvende kracht. Hij was de initiatiefnemer van een nieuwe koepelclub in Maastricht, waar diverse schaakafdelingen onder kwamen te vallen en die de naam Verenigd Schaakgenootschap Maastricht (VSM) kreeg. Engelhard werd voorzitter. De vereniging ging groeien en bloeien. Het ledenaantal steeg gigantisch. Op een ge-

ven moment bedroeg dit maar liefst 130 en VSM werd de op twee na grootste schaakvereniging van Nederland. Fred Engelhard schreef in clubblad *En Passant*: ‘moge Maastricht een echte schaakstad worden!’ In 1969 werd VSM door een onvoorstelbare groei (van 53 naar 144 leden) zelfs de grootste schaakvereniging van Nederland! Vanuit het hele land waren de ogen op Maastricht gericht. In 1972 kreeg het schaakspel veel publiciteit door de WK-match Fischer-Spassky in Reykjavik. Dat Fischer-effect gaf Engelhard's vereniging nog wat extra wind in de zeilen. In de krant (De Limburger) van 28 september 1972 verscheen een artikel over de energieke voorzitter van VSM onder de kop ‘Vaders moesten ook hun dochters leren schaken’. In die tijd was het nog zeldzaam dat meisjes ‘op schaken’ gingen. Engelhard wilde dat taboe doorbreken. Een citaat uit het artikel in de krant: ‘als iemand van een vrouw verliest, wordt dat vaak als een dubbele nederlaag gevoeld. Dat is eigenlijk on-

Fred Engelhard spreekt een dankwoord na het ontvangen van de gouden bondsspeld. Het artikel is uit 1972.

zin, want waarom zouden vrouwen niet net zo goed kunnen schaken als mannen?’ De Maastrichtse vereniging wist de nodige dames aan het schaken te krijgen en die behaalden ook de nodige successen. Uiteindelijk is overigens gebleken (denk maar aan de Hongaarse Judit Polgar die de wereldtop bij de mannen bereikte) dat ook vrouwen sterk kunnen schaken. Tegenwoordig is het heel gewoon dat meisjes en vrouwen schaken. Niemand kijkt er meer van op. Ook is het niet vreemd meer als een man van een vrouw verliest. Wat dat betreft was Engelhard een visionair!

Inzendingen en reacties: Frank Clevers, e-mail f.clevers@mgl.nl

Carlsen heeft de wereldtitel al bijna binnen

De 22-jarige Noor Magnus Carlsen heeft de wereldtitel al bijna binnen. In de tweekamp tegen regerend kampioen Viswanathan Anand (India) leidt hij nu met 5-3.

Acht partijen zijn er nu gespeeld in deze WK-match, die over twaalf partijen gaat. Er moet een wonder gebeuren, wil Anand die achterstand nog ongedaan maken. We laten hier het slot van de vijfde partij zien, die Carlsen in de van hem bekende stijl wist te winnen. Hij had de hele partij een microscopisch klein voordeel en speelde uiterst secuur. Wie tegen Carlsen ook maar één keer een mindere zet doet, gaat voor de bijl. Bij Anand gebeurde dat op de 45e zet.

Wit: Magnus Carlsen (rating 2870).
 Zwart: Viswanathan Anand (2775).
 Vijfde partij WK-match, 15-11-2013
 1.c4 e6 2.d4 d5 3.Pc3 c6 4.e4 dxe4
 5.Pxe4 Lb4+ 6.Pc3 c5 7.a3 La5
 8.Pf3 Pf6 9.Le3 Pc6 10.Dd3 cxd4
 11.Pxd4 Pg4 12.o-o-o Pxe3 13.fxe3
 Lc7 14.Pxc6 bxc6 15.Dxd8+ Lxd8
 16.Le2 Ke7 17.Lf3 Ld7 18.Pe4 Lb6
 19.c5 f5 20.cxb6 fxe4 21.b7 Tab8
 22.Lxe4 Txb7 23.Thf1 Tb5 24.Tf4
 g5 25.Tf3 h5 26.Tdf1 Le8 27.Lc2
 Tc5 28.Tf6 h4 29.e4 a5 30.Kd2 Tb5

31.b3 Lh5 32.Kc3 Tc5+ 33.Kb2 Td8
 34.T1f2 Td4 35.Th6 Ld1 36.Lb1 Tb5
 37.Kc3 c5 38.Tb2 e5 39.Tg6 a4
 40.Txg5 Txb3+ 41.Txb3 Lxb3
 42.Txe5+ Kd6 43.Th5 Td1 44.e5+
 Kd5 45.Lh7

De stelling is nog volkomen gelijk. Er moet heel secuur gespeeld worden.

ZIE DIAGRAM 1

45...Tc1+? *Hier moest 45...Ta1 gespeeld worden, waarna zwart het remise moet kunnen houden; er kan dan volgen: 46.Lg8+ (46.Txh4 Txa3*

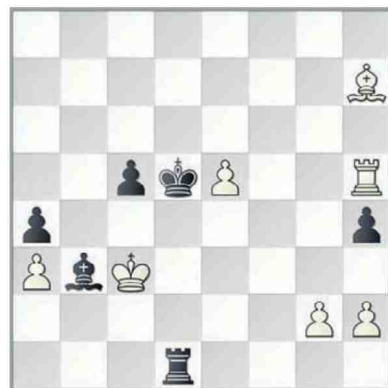

Diagram 1

Tania Sachdev.

is ook remise) 46...Kc6 47.Lxb3 Txa3 48.Txh4 Txb3+ 49.Kc2 (49.Kc4?? kan niet vanwege Tb4+) 49...Ta3 en zwart moet hier remise uit kunnen ha-

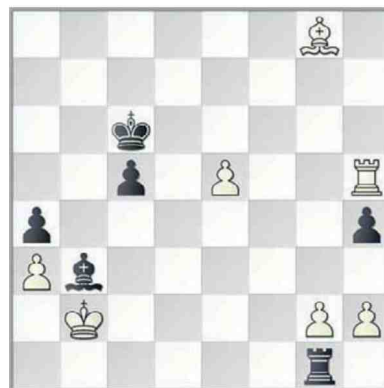

Diagram 2

len met zijn sterke koning en pionnen en de e-pion van wit lijkt weliswaar goed op weg, maar is in feite zijn leven niet veilig. Een mogelijk vervolg

Diagram 3

kan zijn: 50.Kb2 Tb3+ 51.Ka2 Te3 52.Txa4 Te2+ 53.Kb3 Txg2 54.h4 Kd5 en de stelling is volkomen gelijk 46.Kb2 Tg1 47.Lg8+ Kc6 ZIE DIAGRAM 2

48.Th6+! Een prima, zeer nauwkeurige zet. Wit wil hiermee voorkomen dat de witte koning het veld d5 krijgt als de lopers geruild zijn

48...Kd7 49.Lxb3 axb3 50.Kxb3 Txg2 51.Txh4 Ke6 52.a4 Kxe5 53.a5 Kd6 ZIE DIAGRAM 3 54.Th7!

Nog een laatste zeer secure zet en Carlsen heeft de partij in de zak.

54...Kd5 55.a6 c4+ 56.Kc3 Ta2 57.a7 Kc5 58.h4 (1-0) en zwart geeft op, want er is geen verdediging tegen h5, h6, Tg7 en wit haalt een dame.

De partij van gisteren werd remise. De duizenden schaakfans die de partij live op internet volgden en via chat konden reageren, waren wat teleurgesteld dat het spektakel uitbleef. Men raakte wat verveeld en op een gegeven moment was er meer aandacht voor de commentatoren, vooral de Indiase Tania Sachdev. De ene liefdesverklaring volgde op de andere en zelfs huwelijksaanzoeken bleven niet uit...

Inzendingen en reacties: Frank Clevers, e-mail f.clevers@mgl.nl

Woensdag, 27 november 2013

We hebben een nieuwe, frisse wereldkampioen

We hebben een nieuwe, frisse, jonge wereldkampioen schaken. De Noor Magnus Carlsen, die op 30 november 23 jaar wordt, is ons nieuwe boegbeeld.

Carlsen, die al jaren de wereldranglijst aanvoert, heeft er geen misverstand over laten bestaan in de WK-tweekamp tegen Viswanathan Anand (India). De match over twaalf partijen was al na tien partijen beslist omdat Carlsen toen al niet meer in te halen was: 6½-3½. We laten hier de negende partij uit de tweekamp zien, een prachtig spektakelstuk, misschien wel een van de meest adembene-

mende grootmeesterpartijen van de laatste jaren. Anand - Carlsen WK-match in Chennai (India), negende partij, 21-11-2013.

ZIE DIAGRAM 1, de stelling na 26.Dh6

Anand, met wit spelend, kan in de tweekamp geen genoeg meer nemen met remise. Hij staat op het moment van spelen van deze partij achter met 5-3 en moet voor de winst gaan. Hij valt nu aan op de konings-

Carlsen wereldkampioen!

foto Anastasiya Karlovich

Diagram 1

Diagram 2

vleugel. Een pantserdivisie aan verbonden pionnen is ver opgerukt en de dame dreigt simpelweg met mat op g7 (als we het paard op e8 even wegdenken...)

26...b2

Mijlenver van voornoemd strijdtoneel vandaan, is er een eenzame krijger die diep in de vijandelijke stelling is geïnfiltreerd.

27.Tf4! Met de bedoeling naar h4 te gaan en mat te dreigen op h7

27...b1D+ 28.Pf1??

ZIE DIAGRAM 2

Wits zet 28.Pf1 is fout. Er was na 27...b1D+ nog niets aan de hand als wit 'gewoon' 28.Lf1 had gespeeld, waarna zwart 28...Dd1 moet spelen

(met de bedoeling om op h5 te komen) en dan volgt 29.Th4 (dreigt mat) 29...Dh5 (gedwongen, om mat te voorkomen) 30.Pxh5 gxh5 31.Txh5 (dreigt weer mat) 31...Lf5 (noodzakelijk om mat te voorkomen) en vervolgens 32.g6! (opnieuw dreigt mat) 32...Lxg6 33.Tg5 (met het idee om de h-pion op te spelen naar h4 en h5. Zwart is nu min of meer lamgelegd en waarschijnlijk heeft hij niet veel beters dan 33...Pxf6 34.exf6 Dxf6 35.Txd5 en de partij zal nu wel in remise eindigen na bijvoorbeeld iets als 35...Df3 36.Tc5 Dxc3 37.Df4 en wit neemt op c4 op de volgende zet. **28...De1 en wit geeft op (0-1)** De zet 28...De1 heeft wit over het

hoofd gezien of in ieder geval verkeerd ingeschat. Het is de enige goede zet voor zwart, maar ja, je hebt niet altijd een keur aan zetten nodig om de beste zet te hebben. Na 28...De1 staat zwart een dame voor en om hem die afhandig te maken moet wit 29.Th4 spelen (dreigt mat), daarna 29...Dxh4 30.Dxh4 Da5 en zwart staat een volle toren voor en staat dus totaal gewonnen. Anand rekende mogelijk op 28...Dd1 29.Th4 Dh5 30.Txh5 gxh5 31.Pe3 Le6 32.Lxd5 Lxd5 33.Pf5 en het witte paard komt op e7 en dan wint wit. Wat een wereld van verschil: 28...Dd1 of 28...De1....

Inzendingen en reacties: Frank Clevers, e-mail f.clevers@mgl.nl